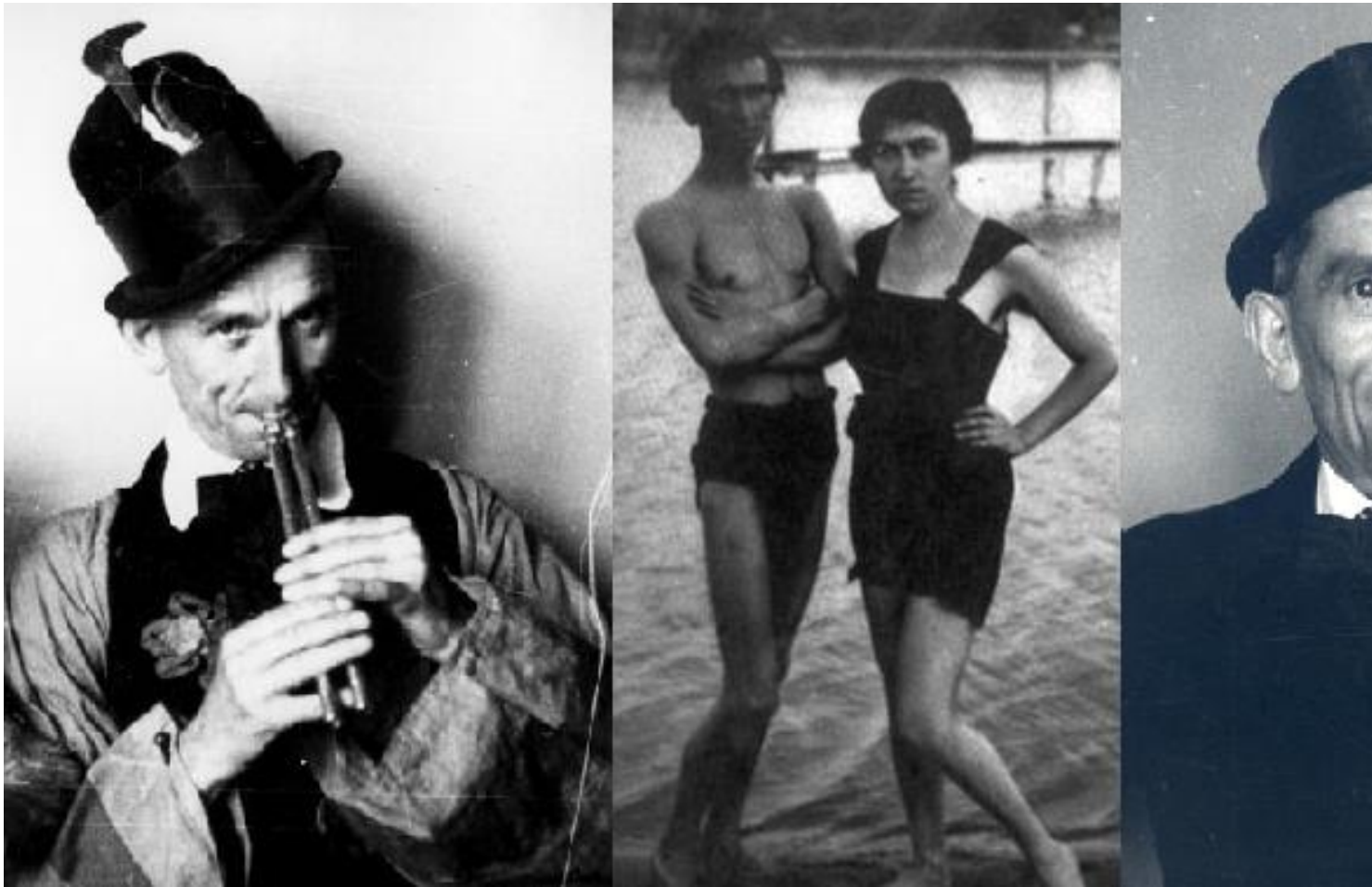

A 33 éves Tersánszky Józsi Jenő 1921. június 16-án az Erzsébet hídról a Dunába vetette magát. Elege volt az éhezésből és nyomorból, s úgy döntött, eldobja magától az életet. De nem azért volt ő az egyik legjátékosabb, leginkább élet-igenlő író, hogy már röptében ne bánta volna meg tettét. Időben fejes ugrássá alakította az esést, és az odagyúlt bábmeszködők tapsától kísérve partra úszott. Az öngyilkossági kísérletből újsághír lett. Ez felkeltette a szépírói tervekkel dédelgető 21 éves Molnár Sári érdeklődését. Levelet írt az írónak, akitől választ is kapott. A levelezésből randevúk lettek, s a nyár folyamán Tersánszky annyira kigyógyult búskomorságából, hogy megkérte a lány kezét. Szeptemberre az esküvő is megvolt, amelynek hatására a máskülönbén jómódú lányt szülei kitagadták. Tersánszky mégis jobb anyagi helyzetbe került: a szerelemtől hihetetlen termékeny korszaka kezdődött. Még ebben az évben megírta a Kakuk Marci-sorozat első kötetét, a Nyugat pedig főmunkatársnak kérte fel a korábban segéd munkásként tengődő író. Néhány évvel később arról számoltak be a lapok, hogy Tersánszkyt két hónap börtönre ítélték, mert A céda és a szűz című kisregényét szeméremsértőnek találta a bíróság. A csavargást életformának tekintő író a börtön elől Jugoszláviába szökött, ahol rokonai éltek, de mert nagyon hiányzott neki Sári, visszament elköszönni tőle. A rendőrök majdnem elfogták, de újra megszökött. Aztán rájött, hogy inkább kibír Sári nélkül két hónapot a börtönben, mint éveket külföldön, ezért önként jelentkezett. Az éjszakázást, a kocsmákat sosem tudta kihagyni, de felesége türelemmel és szeretettel viselte bohémságát. Amikor Sárít 1944-ben származása miatt gettóba zárták, Tersánszky különös testamentumot írt egy füzetbe, amit mindig magánál hordott. Vádiratszerű végrendeletében megtagadta rokonait, mert azok nem segítettek nekik, és fogadalmat tett: „Elhatároztam tiszta ésszel és csorbítatlan akarattal, hogy a tőlem feleségemet elhurcolni akaró közegeknek ellenállok. Ha közülük csak egyet is lelővök, akkor azt a példát adom magyar sorsosaimnak, mit most már egyetlenül erkölcsösnek tartok. Szálasi véreibeinek viszont nem adok alkalmat, ... elég adag cián van birtokomban.” Az erdélyi katolikus család fia életét kockáztatva sok zsidó származású embernek szerzett hamis igazolványokat. Végül feleségével együtt mindketten szerencsésen túléltek a háborút. A koldusok, csavargók és szegények írója, ahogy Móricz nevezte, nem kellett a kommunistáknak sem: zenehumoristaként kabarékban lépett fel, meséket, bábjátékokat írt. Amikor

felesége súlyos beteg lett, az író elmaradt a kocsmákból, melyekben az előző 50 évben mindennapos vendég volt. Senki sem tudta, hogy a Misi Mókus vidám meséjének írója egy halálos beteg asszonyt ápol, mosdat és etet otthon. Amikor Sári 1960-ban meghalt, Tersánszky meggyászolta, majd visszatért előző életéhez. Újra elővette jellegzetes kis fa furulyáját, és tovább szórakoztatta a krisztinavárosi kocsmák közönségét még egy évtizedig. Nyáry Krisztián